

On és la burgesia catalana?

NacióDigital inicia l'especial "Els 50 noms" per analitzar qui és qui en el patriciat català i atansar-los als lectors

La junta del Cercle del Liceu amb la reina emèrita Sofia | Casa Reial

On és la burgesia catalana? Què pensen i com són? Què se n'ha fet d'aquella classe dirigent que va fer la Revolució Industrial, que va impulsar la Renaixença i que, amb la Mancomunitat, va assentar les bases de l'entramat institucional català? Fins a quin punt el franquisme la va desvirtuar? Es pot seguir parlant d'una burgesia catalana? Continuen dempeus els grans llinatges? Com són els nous, d'on surten i què fan? A partir de la propera setmana, **NacióDigital** engegarà la sèrie monogràfica "Els 50 noms" per veure, setmana a setmana, qui és qui en el nostre patriciat. La setmana que ve, primera entrega i abans ens hem volgut preguntar on som en aquest àmbit després d'anys marcats pel procés, la desindustrialització del país i canvis de fons com les eleccions a les cambres.

View this post on Instagram

A post shared by NacióDigital (@naciodigital) on Sep 13, 2019 at 7:58am PDT

Manuel Milián Mestre és un dels observadors de la burgesia catalana des del cor d'una de les seves corporacions, la patronal Foment del Treball. La seva opinió sobre l'elit econòmica catalana és molt crítica. Qui va ser diputat del PP i home de confiança de Manuel Fraga opina sense embuts: "Ja fa anys que la burgesia es dedica a tenir cura del seu patrimoni però ha renunciat al lideratge social. Això és pragmàtic i respectable des del punt de vista econòmic, però políticament escandalós", etziba.

Més classe dominant que dirigent

Un dels analistes que ha estat més corrosiu envers l'actuació política de les elits econòmiques ha estat Xavier Bru de Sala. En una entrevista recent a **NacióDigital**, establí la diferència entre

classe dominant i classe dirigent. Aquesta darrera és la que treballa també pels altres sectors socials i té una visió de país. A Catalunya, segons ell, hi ha hagut més classe dominant que dirigent. Per a Bru de Sala, la vella classe dominant no ha estat a l'alçada: "Aquí, les classes dominants van canviant de cavall per mantenir el seu domini".

Bru de Sala assenyalava els fets de la Setmana Tràgica (1909) com un exemple de l'actitud de la majoria de la burgesia. Davant un moviment revolucionari (una protesta contra l'enviament de soldats a la guerra d'Àfrica), els sectors dominants demanen que l'exèrcit els vingui a salvar. Abans que intentar un pacte social a Catalunya, s'alien amb els sectors més autoritaris de l'Estat. És una actitud que tindrà la seva màxima expressió amb l'esclat de la Guerra Civil i sota el franquisme. El màxim exponent d'aquest sector és Miquel Mateu, un dels primers alcaldes de Barcelona durant la dictadura.

"Aquí, les classes dominants van canviant de cavall per mantenir el seu domini", assegurava Bru de Sala en una entrevista a **NacióDigital**

El gruix de la burgesia va aplaudir el franquisme i no va destacar en el combat antifranquista. A l'Assemblea de Catalunya, l'*upper Diagonal* no hi era. Després, va veure amb bons ulls el llarg govern de CiU i, sobretot, la seva política de pactes a Madrid. Primer van saludar l'arribada d'Artur Mas a la presidència de la Generalitat per, tot seguit, contemplar desconcertats (o enutjats) el gir sobiranista de l'antiga Convergència.

Després, en molts cenacles barcelonins es va veure amb bons ulls l'emergència de Ciutadans, que va fer bona la frase del president del Banc Sabadell, Josep Olliu, sobre la necessitat d'un "Podem de dretes". Més recentment, alguns patricis van mirar cap a París per veure si d'allí podia venir algun recanvi, com Manuel Valls.

Les excepcions: Ribera Rovira, Duran Farell...

Milián Mestre troba a faltar líders burgesos. Figures visionàries com Pere Duran Farell -el creador de Gas Natural- o Andreu Ribera Rovira, que va unir les cambres de comerç i d'indústria. Exemples de capitans d'indústria amb mentalitat oberta i ambició. En el cas de Ribera Rovira, va ser capaç d'obrir-se pas en el Madrid franquista i alhora mantenir contactes amb l'abat Escarré i l'oposició.

Milián Mestre troba a faltar líders burgesos, figures visionàries com Duran Farell -el creador de Gas Natural- o Ribera Rovira, que va unir les cambres

En aquell panorama, hi ha més excepcions. Com Òmnium Cultural, possible gràcies a pròcers com Lluís Carulla o Fèlix Millet. O el Cercle d'Economia, amb dirigents com Carles Ferrer Salat i Carles Güell de Sentmenat, que pensaven ja en un futur europeu. Catalans propers al Cercle van participar en el Pla d'Estabilització. "La liberalització econòmica dels seixanta la fan els catalans", explica Milián Mestre, que esmenta López Rodó i l'economista Sardà Dexeus.

Rafa Burgos: "A diferència del 1900, el seu neguit cultural és gairebé inexistent"

I ara, on és la burgesia? Un dels qui més l'ha estudiat és el periodista Rafa Burgos, en els seus llibres *Crema catalana: amiguismo, corrupción y otras miserias* (Icaria) i *Els amos del Passeig de Gràcia* (Pol-len Edicions). Segons ell, els burgesos catalans "mantenen algunes continuïtats històriques, com el seu espanyolisme evident, amb unes poques excepcions que poden representar els Carulla i els Grífols". Una altra línia de continuïtat és que "es troben en els mateixos cenacles del passat: el Círculo Ecuestre, el Polo o el Cercle del Liceu".

"Mantenen algunes continuïtats històriques, com l'espanyolisme evident, amb unes poques excepcions que poden representar els Carulla i els Grífols", sosté Burgos

En opinió de Burgos, després de la pèrdua de molts patrimonis sorgits del tèxtil, els supervivents de la burgesia "se centren en el totxo a través de Socimis (les societats anònimes cotitzades en el mercat immobiliari), per exemple". En el pla ideològic, "continuen emmirallats en un Estat que obre i tanca l'aixeta via BOE", apunta. Burgos assenyala una gran diferència respecte a l'alta burgesia de la Barcelona o la Catalunya del 1900, com era el seu neguit cultural, "ara gairebé inexistent". La majoria continuen sent "monàrquics, molt conservadors i d'un marcat sentiment religiós". "Sembla un tòpic, però és així", radiografia.

Barcelona-Madrid: competència deslleial

Si la majoria del gran capital català es dedica als seus negocis, en els sectors més sensibles creix la preocupació per la pèrdua de pistonada respecte al mercat global i enfront el "competidor intern", el gran Madrid. El plor no ve d'ara. El Cercle d'Economia denuncia des del 2001 la política de centralització de l'Estat, que ha fet que els nous i vells organismes reguladors de l'economia (Comissió del Mercat de Valors, Tribunal de Defensa de la Competència, Comissió Nacional de l'Energia..) s'establissin a la capital de l'Estat. També es criticava que els processos de privatització i de fusió de les empreses culminaven amb el trasllat de les seues a Madrid. Molt abans del procés sobiranista, per cert.

El gran capital es dedica als seus negocis i en sectors més sensibles creix la preocupació per la pèrdua de pistonada respecte al mercat global i enfront el "competidor intern", el gran Madrid

Va ser el mateix president del Cercle d'Economia, Javier Faus, que en les darreres Jornades de Sitges va recordar les continuïtats de les polítiques de centralització dutes a terme per tots els governs espanyols de les darreres dècades. Potser una de les paradoxes que viu ara la burgesia catalana és que se sent igualment menystinguda per Madrid que els independentistes.